

Μάνη Η., Αθανασάκη Φ., Δημητρίου Κ., Αλεξοπούλου Α.

Β' Παθολογική Κλινική και Ομώνυμο Εργαστήριο, Ιατρική Σχολή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Ιπποκράτειο Γενικό Νοσοκομείο Αθηνών, Αθήνα

Εισαγωγή

- Ο ηπατοκυτταρικός καρκίνος (ΗΚΚ) μεθίσταται στο 15-50% στην πορεία της νόσου, συχνότερα στους πνεύμονες, τους ενδοκοιλιακούς λεμφαδένες και τα οστά.
- Στην Διεθνή βιβλιογραφία, περιγράφονται μόλις 36 περιπτώσεις ιστολογικά επιβεβαιωμένης μετάστασης ΗΚΚ στον οφθαλμικό κόγχο.

Σκοπός

Παρουσιάζεται περίπτωση ασθενούς και ανασκόπηση της βιβλιογραφίας.

Μέθοδος

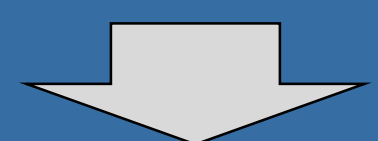
Για την ανασκόπηση της βιβλιογραφίας, αναζητήθηκαν στο Pubmed και το SCOPUS άρθρα :

- Στην αγγλική γλώσσα,
- Χωρίς χρονικό περιορισμό
- Με κριτήρια αναζήτησης: "hepatocellular carcinoma" and "orbital metastasis".

Μόνο ιστολογικά επιβεβαιωμένες περιπτώσεις συμπεριλήφθηκαν στην ανάλυση.

Παρουσίαση ασθενούς:

- Γυναίκα 54 ετών, διαγνώσθηκε με αντιρροπούμενη κίρρωση, Child-Pugh A, σε έδαφος χρόνιας ηπατίτιδας C, γονοτύπου 3, γνωστής από 15 έτη, άνευ θεραπείας.
- Ταυτόχρονα με τη διάγνωση κίρρωσης:
MRI άνω κοιλίας:
πολυεστιακό ΗΚΚ **σταδίου Β** βάση κριτηρίων συστήματος Barcelona Clinic Liver Cancer.
(4 εστίες, μέγιστη διάμετρος 5,5 εκατοστά)
- Λοιπός έλεγχος: Α-φετοπρωτεΐνη → 200 ng/dl.

Διενέργεια 2 συνεδριών χημειοεμβολισμού με μεσοδιάστημα 2 μηνών

Νόσος σταθερή βάσει τροποποιημένων RESIST Κριτηρίων & AFP: 25 ng/dl.

Εν αναμονή 3ης συνεδρίας χημειοεμβολισμού:

Μαγνητική τομογραφία κρανίου: ενδοκογχική μάζα με διήθηση του μετωπιαίου οστού

- Αξονική τομογραφία θώρακος: Χωρίς μεταστατική νόσο
- Αξονική άνω κοιλίας: Χωρίς μεταβολή σε σύγκριση με προ 1.5 μηνός
- Εκτομή και βιοψία ενδοκογχικής μάζας:

Μεταστατική διήθηση από χαμηλής διαφοροποίησης καρκίνωμα με επιμέρους ανοσοφαινοτυπικά χαρακτηριστικά ενδεικτικά ηπατοκυτταρικής διαφοροποίησης- ανοσοϊστοχημική έκφραση Glypican-3.

- Αντιμετώπιση με τοπική ακτινοθεραπεία & συστηματική θεραπεία με atezolizumab-bevasizumab για 3 μήνες →
- Πρόοδος Νόσου: Εμφάνιση ασκτικής συλλογής, πνευμονικών & οστικών μεταστάσεων →
- Cabozantinib: Χωρίς κλινική / απεικονιστική ανταπόκριση →
- Η ασθενής απεβίωσε 6 μήνες κατόπιν της μεταστάσης επί του αριστερού οφθαλμικού κόγχου.**

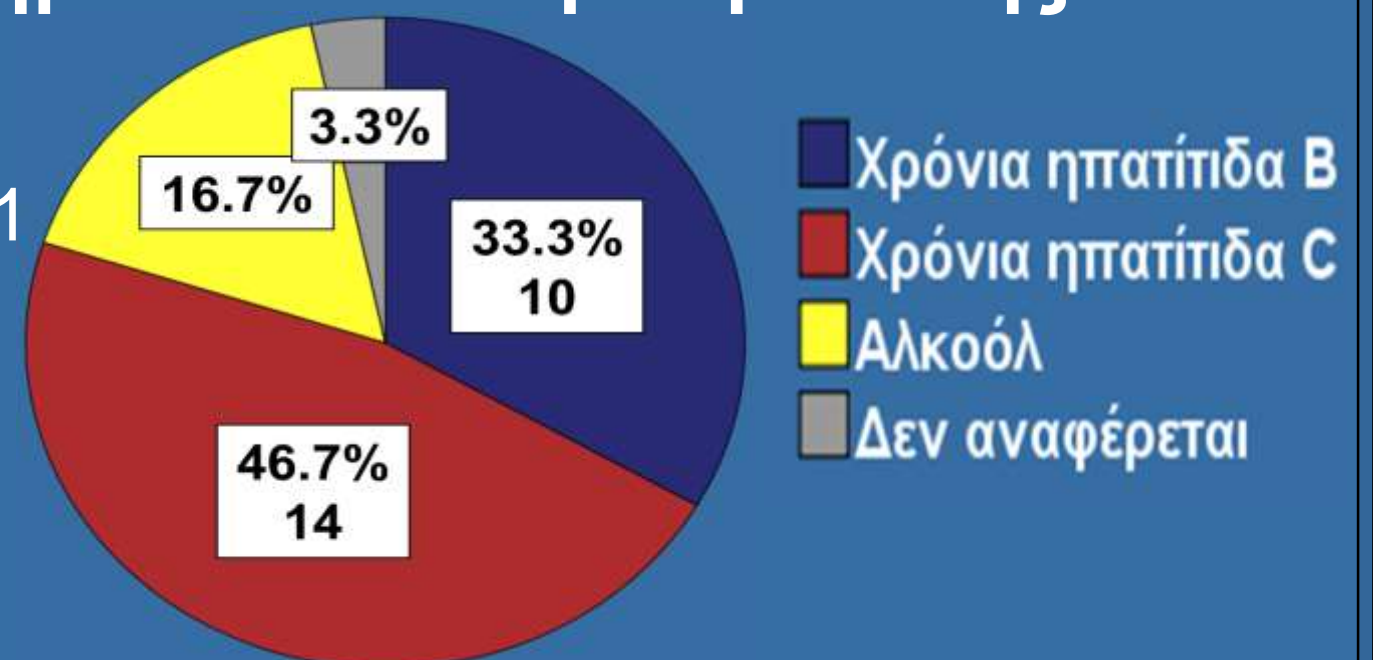
Ανασκόπηση βιβλιογραφίας

1. Χαρακτηριστικά ασθενών

Σχήμα 1. Αιτιολογία ηπατικής νόσου

36 ασθενείς το διάστημα 1980-2021

- ♂ : 77.1%
- Διάμεση ηλικία 61 (54-70) έτη

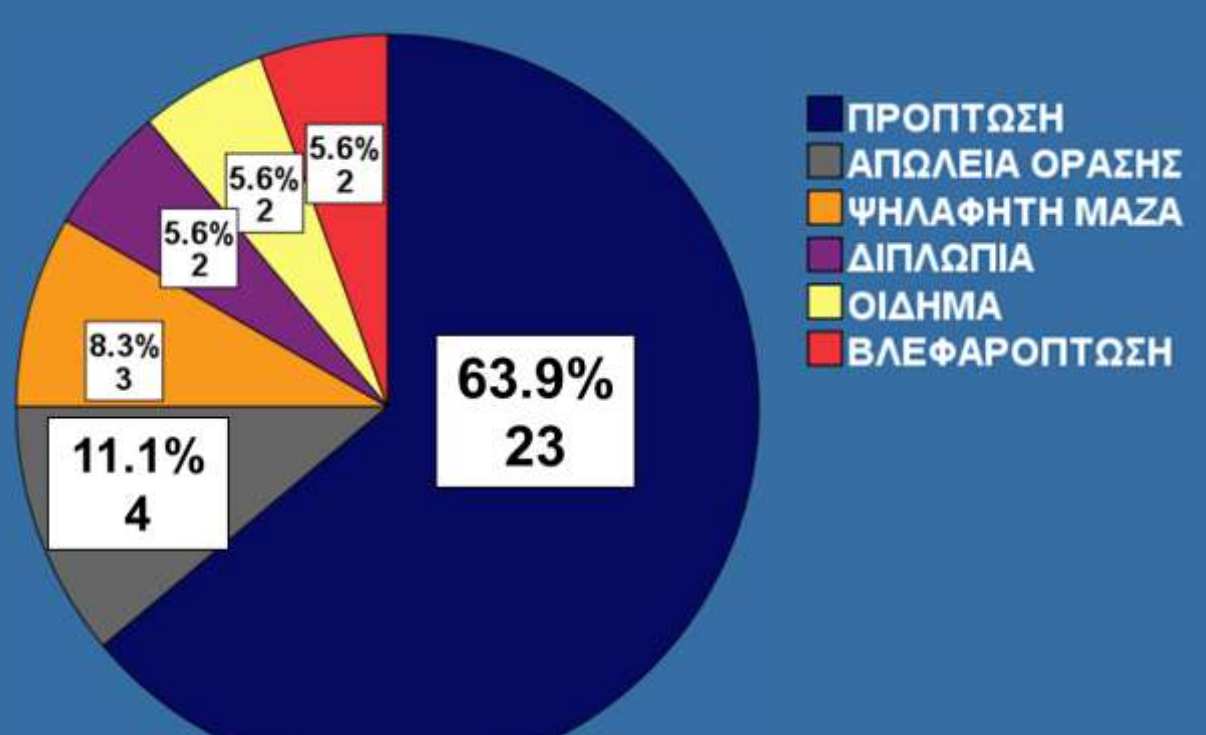
2. Κλινικές εκδηλώσεις

Σχήμα 2. Εκδήλωση νόσου

47.6% : μεμονωμένη μετάσταση στον κόγχο

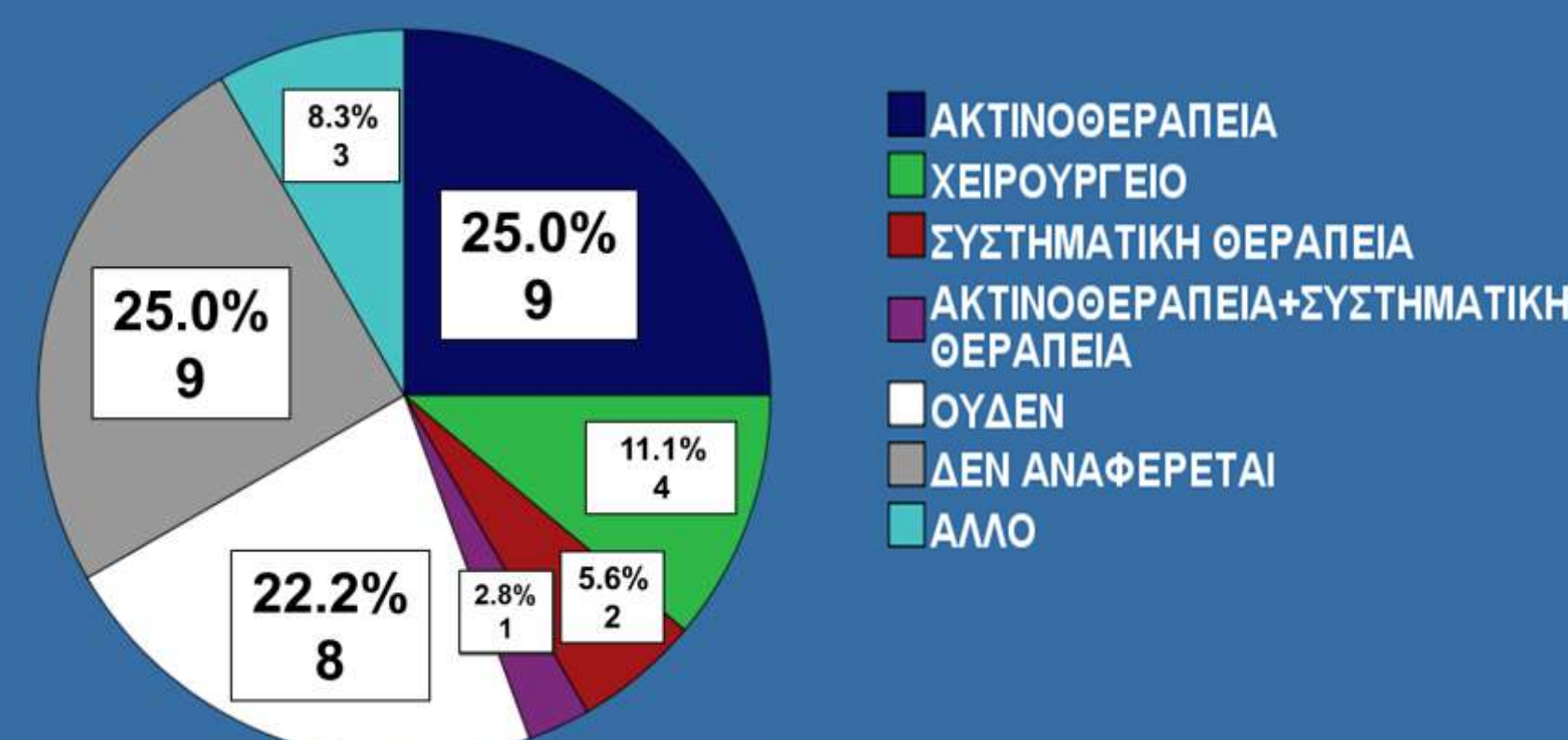
Σχήμα 3. Κλινική εικόνα

Διάμεση διάρκεια συμπτωμάτων: 6 (4-8) εβδομάδες

3. Αντιμετώπιση - έκβαση

Σχήμα 4. Θεραπευτικές παρεμβάσεις

Μέση επιβίωση : 4.5 (2-10.7) μήνες

Συμπεράσματα

- Σε σημαντικό ποσοστό η μετάσταση στον οφθαλμικό κόγχο αποτελεί την πρώτη εκδήλωση ηπατοκυτταρικού καρκίνου.
- Η διάμεση διάρκεια συμπτωμάτων είναι 6 (4-8) εβδομάδες, καταδεικνύοντας σημαντική καθυστέρηση στη διάγνωση.
- Η διάμεση επιβίωση είναι 4.5 μήνες.
- Η διάγνωση μεταστάσεων σε άτυπες θέσεις και η λήψη θεραπευτικών αποφάσεων αποτελεί πρόκληση.
- Ενδεχομένως, οι νεότερες θεραπείες μπορούν να προσφέρουν όφελος επιβίωσης, σε επιλεγμένες υποομάδες ασθενών

Βιβλιογραφία

- Rumgay H et al. Global burden of primary liver cancer in 2020 and predictions to 2040. J Hepatol 2022 Dec;77(6):1598-1606.
- Terada T et al. Unusual extrahepatic metastatic sites from hepatocellular carcinoma. Int J Clin Exp Pathol . 2013 Apr 15;6(5):816-20.
- Uka K et al. Clinical features and prognosis of patients with extrahepatic metastases from hepatocellular carcinoma. World J Gastroenterol 2007 Jan 21;13(3):414-20.
- Antony PP et al. Primary carcinoma of the liver: a study of 282 cases in Ugandan Africans. J Pathol 1973 May;110(1):37-48

Στοιχεία επικοινωνίας

Όνοματεπώνυμο: Ηλιάνα Μάνη
email: ilianamani@windowslive.com